

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ Β' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΝΑ. ΑΤΤΙΚΗΣ

(Προλεγόμενα, με σύντομη ιστορική αναδρομή)

Η Β' Επιστημονική Συνάντηση ΝΑ. Αττικής είναι πια γεγονός. Για να φτάσουμε όμως ως εδώ θεωρήσαμε σκόπιμο να αναφερθούμε, με δυο λόγια, στα αίτια που δημιούργησαν το συνέδριο τούτο και στους στόχους που σκοπεύει μελλοντικά να πραγματώσει. Για τα παραπάνω, όμως, θα πρέπει να γυρίσουμε για λίγο πίσω, στο παρελθόν. Σε μια σύντομη ιστορική αναφορά...

Όπως είναι γνωστό, η Ελλάδα αποτελεί μια απειροελάχιστη έκταση, σε σύγκριση με εκείνη της υδρογείου. Η έκταση όμως αυτή, εκτός από τα ορατά μνημεία της επιφάνειας του εδάφους της, εκτός από τα αφανισμένα έργα της αρχαίας προγονικής αίγλης, εκτός από τη μυθολογία της, έκρυβε και εξακολουθεί να κρύβει στο υπέδαφός της ένα πλήθος από στοιχεία, στα οποία στηρίζεται μια μακραίωνη και λαμπρή περίοδος της παγκόσμιας ιστορίας. Με ένα λόγο, ο ελλαδικός χώρος έδειξε ότι είναι ένα ανεξάντλητο, ένα ανεπανάληπτο και ανεκτίμητο θησαυροφυλάκιο μιας απίθανης ζωής, που μιλούσε κι εξακολουθεί να μιλάει κατά εύγλωττο τρόπο, στους ανθρώπους του κόσμου ολόκληρου...

Φυσικά, η έρευνα συνεχίζεται, ο χρόνος όλο και επισυσσωρεύει ευρήματα, έργα των δαιμόνιων ανθρώπων της χώρας που την κατοίκησαν. Ο τωρινός ελλαδικός χερσαίος και ενάλιος χώρος, μαζί με τον αντίστοιχο ελληνικό των κλασικών χρόνων, δεν έχει ακόμη πει την τελευταία του λέξη. Γι' αυτό και κάθε πρόβλεψη ή υπολογισμός, σχετικά με την τελική συνεισφορά του στο παγκόσμιο θεματοφυλάκιο της τέχνης και του βίου είναι, ακόμη ως τώρα, άγνωστος και φυσικά ανυπολόγιστος. Στα παραπάνω ως προστεθούν και τα κτίσματα, μαζί με την τέχνη και σκηνές απ' τη ζωή που επισυσσώρευσε, όχι με τσιγκουνιά και επί μια χιλιετία, το Βυζάντιο...

Η πτώση του δικέφαλου αετού βύθισε στο πηχτό σκοτάδι ένα λαό που είχε δώσει, σπάταλα και αλτρουιστικά, τόσα πολλά σε όλους τους άλλους,

χωρίς αυτός να πάρει τίποτα. Ό,τι είχε απομείνει από τ' αθάνατο έργο του, είχε σχεδόν ολόκληρο υπεξαιρεθεί και φυγαδευτεί από «πολιτισμένους» ξένους ή είχε βάρβαρα καταστραφεί. Το υπόλοιπο ακρωτηριασμένο, ερειπωμένο, λησμονημένο, νεκροστολισμένο μ' αγριολούλουδα, συντροφεμένο από τ' αγριόπουλα, έκθετο στη βροχή και στους άνεμους, ανυπεράσπιστο από τους βάνδαλους, κείτοταν σε ερείπια ή βρισκόταν θαμμένο, ξεχασμένο, περιμένοντας την αποκάλυψη, τη νεκρανάσταση...

Είχε πια έρθει το πλήρωμα του χρόνου που όλοι οι κάτοικοι αυτής της χώρας, της Ελλάδας (Ιλιάδ. Β', 683 και Ι' 478), οι κατά τον Όμηρο (Ιλ. Β' 530) και τον Ησίοδο (Έργα και Ημ. στ. 528) «Πανελλήνες», ξύπνησαν από τη χειμέρια νάρκη τους, από ένα λήθαργο που βάσταξε εξακόσια δεκαέξι χρόνια ατέλειωτου σκλαβωμού (1204-1821). — Στη συνέχεια, το μικρό και ελεύθερο πια ελληνικό κράτος, βυθισμένο επί τόσους αιώνες στην αμάθεια, πάλευε να επιβιώσει και να νοικοκυρευτεί, ύστερ' από τη μεγάλη εκείνη περιπέτεια. Ο λαός μας τότε, αγράμματος κατά το μεγαλύτερό του μέρος, είχε κι άλλους στόχους και οραματισμούς. Η ανασυγχρότηση, με τέτοιες συνθήκες βιάδιζε, σταθερά μεν προς τα εμπρός, αλλά με ρυθμό χελώνας. Σε τούτο το μεταξύ, ξένοι και δικοί μας αρχαιολόγοι και βυζαντινολόγοι, στηριζόμενοι τόσο σε προγενέστερους τους όσο και σε νεότερα ευρήματα έγραφαν, λεπτομερέστερα και φυσικά πιο εκτεταμένα, την ιστορία της Ελλάδας. Μια ιστορία που ανήκει σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Στον ελλαδικό χώρο η Αττική κατέχει μια από τις πιο σπουδαίες (αν όχι τη σπουδαιότερη) θέσεις στην ιστορία της ανθρωπότητας και του πολιτισμού. Εδώ αναχαιτίστηκαν οι ασιάτες, με τους Μαραθώνες και τις Σαλαμίνες. Εδώ γεννήθηκε η Δημοκρατία. Από εδώ ξεκίνησε η πνευματική κοσμογονία. Εδώ χτίστηκαν οι Παρθενώνας. Εδώ πρωτοφύτρωσε ο κότινος. Εδώ, με ένα λόγο, περισσότερο από κάθε άλλη συγκεκριμένη περιοχή του πλανήτη μας, άνθισαν οι τέχνες και τα γράμματα. Φυσικό λοιπόν ήταν να προσομοιάζει στους καιρούς της μετακλασικής εποχής με ένα υπόδειγμα-πρότυπο κάλλους και κλέους. Αλλά παράλληλα, σε συνάρτηση με το χρόνο, να καταδεικνύεται ότι η Αττική ήταν (και συνεχίζει να το αποδείχνει ότι είναι) μια απέραντη κρύπτη, μια αστείρευτη πηγή που δεν έπαψε ακόμη να μας αφηγείται. Σε βήμα, το μάτι του επαΐοντα, το αλέτρι του αγρότη, ο οδικός ή πολεοδομικός εκσκαφέας, ο ορμητικός χείμαρρος, μαζί με τη σκαπάνη του αρχαιολόγου και γιατί όχι και μ' εκείνη του αρχαιοκάπηλου, φέρνουν στο φως ευρήματα που συμπληρώνουν και ποικιλίζουν και επεκτείνουν τις γνώσεις μας για το βίο και τα έργα των θαυμαστών και ανεπανάληπτων εκείνων κατοίκων της...

Και όμως...

Ναι! Και όμως στην ελεύθερη Αττική της νεότερης ελληνικής ιστορίας —ύστερ' από τα παραπάνω— δεν υπάρχει μια κάποια εταιρεία, ένας κάποιος σύλλογος, ένα κάποιο αρχείο αττικών μελετών ή σπουδών ή όπως αλλιώς θέλετε να το πείτε. Μοναδικό ίσως φαινόμενο, σε σύγκριση με άλλες περιοχές της πατρίδας (Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρος, Στερεά, Εύβοια, Κρήτη, Κυκλάδες, ακόμη και κει όπου ανθούσε κάποτε ο ελληνισμός, όπως στη Μικρασία, στην Κύπρο, και αλλού...).

Οι καιροί δεν επέτρεπαν πια καινούριες αναβολές στην Αττική, δεν συναινούσαν στη συνέχιση αυτής της αδράνειας. Ιδέες και σκέψεις έρχονταν στα μυαλά μερικών αφανών, αλλά ανήσυχων, και τους βασάνιζαν. Κάπως έτσι άρχισε η ιστορία...

Όμως, η συνένωση όλων αυτών των δυνάμεων της Αττικής σε ένα ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο, παρουσίαζε δυσχέρειες. Οι πρώτες προσπάθειες, ανιχνευτικές, είναι αλήθεια, δεν καρποφορούσαν, ο χρόνος περνούσε ανεχμετάλλευτος. Τότε η σκέψη μερικών επιμερίστηκε, πήρε γραμμή και απόφαση για ό,τι πολιτιστικό αφορούσε ένα μόνο και συγκεκριμένο τμήμα της Αττικής, το νοτιοανατολικό. Εδώ υπήρχε μια κάποια ενότητα, μια σύνδεση, μια στενότερη γνωριμία, μια κοντινότερη απόσταση για ανταλλαγές γνωμών. Ο πληθυσμός, γνώριμος και ενιαίος. Το ενδιαφέρον του μεγάλωνε, όσο ο καιρός περνούσε, για την ιστορία του τόπου του. Έπρεπε κάτι να γίνει, έστω κι από ελάχιστους. Αυτοί οι λίγοι έπρεπε να κάνουν την αρχή. Να ταρακουνήσουν τα νιάτα, να φουντώσουν τον ενθουσιασμό, να πυροδοτήσουν τη φλόγα, να θερμάνουν τα κεφάλια και τις καρδιές, με ένα λόγο να πετύχουν με οποιονδήποτε τρόπο και οπωσδήποτε την ενεργό συμμετοχή τους στην πολιτιστική ανάπτυξη τούτης της επαρχίας. Οι γηγενείς και οι νέοι της κάτοικοι έπρεπε να πάρουν τον τόπο στα χέρια τους και να στήσουν, έστω και αμυδρά, την εικόνα του. Όλα τα στοιχεία είχαν μαζευτεί, ώστε να μας δώσουν την πολύπλευρη μορφή του τόπου. Τα αποτελέσματα δεν άργησαν να έρθουν. Αρχικά, μερικοί ντόπιοι και ξένοι μπήκαν για καλά στο χορό. Η αρχή είχε γίνει. Όμως, κάτι ακόμη έλειπε από την ολοκλήρωση αυτού του υπέροχου πίνακα. Του έλειπε η ζωντάνια, η κίνηση, η λαλιά, του έλειπε η συνέχεια, η ροή, η σύνδεση, το δυναμικό μέρος. Τα γεφύρια, οι κρίκοι που θα ένωναν το χτες με το σήμερα.

Ναι, είναι αλήθεια. Γιατί ένα άγαλμα, ένας πίνακας, έχει βέβαια μια τέχνη, μια έκφραση, ένα οτιδήποτε άλλο. Του λείπει όμως το αίμα που θα έπρεπε να δοθεί στους άλλους που το έχουν ανάγκη. Ένα αίμα βέβαια που δεν κυκλοφορεί στις (μη υπάρχουσες) φλέβες του, ένα αίμα που του λείπει ο καρδιακός παλμός, απαραίτητος να αρδεύσει τον εγκέφαλο και να τον παρκακινήσει σε νοητικές συλλήψεις ιδεών και σε δημιουργήματα. Μαζί με τα

προγονικά δηλαδή αριστουργήματα έλειπαν, κοντολογίς, οι κατά παράδοση πράξεις και ενέργειες του ελληνικού λαού, όπως η λαϊκή αρχιτεκτονική, οι σκηνές από το βίο, το κέντημα, η ενδυμασία, τα εργαλεία για τη δουλειά του, τα τραγούδια του, τα μνημεία του λόγου. Έλειπε δηλαδή αυτό που εμείς οι νεότεροι το ονομάσαμε λαογραφία. Ένας πλούτος παραγνωρισμένος, παραγκωνισμένος και παραμελημένος, που δυστυχώς χάθηκε κατά ένα μεγάλο του μέρος και που τώρα όλοι τρέχουμε να περισώσουμε, για ό,τι απόμεινε ακόμη. Ράκη, απομεινάρια από το πλουσιότατο λαογραφικό βεστιάριο. Χώρια από την ιδιομορφία της συνύπαρξης της γλώσσας των εποίκων. Χώρια κι από αυτή την πανίδα και τη χλωρίδα του τόπου...

Θα ήταν παράλειψη και αδικία αν δεν λέγαμε ότι και οι προηγούμενες δυο-τρεις γενιές δεν ενδιαφέρθηκαν να περισώσουν κάτι από την περριοχή. Αμεθόδευτα ίσως, με σημειώσεις όμως και μονογραφίες πολύτιμες για μας τους τωρινούς, που ξεκίνησαν από τις αρχές του αιώνα μας. Δεν μπορούμε να μην αναφέρουμε εδώ, σαν δείγμα, δημοσιεύματα του Σωτηρίου από το 1909, του Στρατοκόπου από το 1926 και αργότερα εκείνα του Φουρίκη, του Σαρρή, του Πέτρου-Μεσογειτή, του Σιδέρη και τόσων άλλων, παράλληλα με τις έρευνες των αρχαιολόγων. Έτσι άρχισαν να βαδίζουν, πρώτοι εκείνοι, το σκληρό ανήφορο του πρώτου μισού του αιώνα μας, ωςότου φτάσουν αθμαινώντας στην κορυφή του. Από κει κι έπειτα, παίρνουν τη σκυτάλη οι νεότεροι, για να συνεχίσουν το έργο που τους άφησαν οι προηγούμενοι.

Πρέπει να τονισθεί ότι από το 1950 κι έπειτα αρχίζει μια περίοδος πνευματικού οργασμού, χωρίς προηγούμενο για τη ΝΑ. Αττική. Προσπάθεια αξιέπαινη, αλλά ατομική και στενού τοπικού ενδιαφέροντος. Ο καθένας, με ελάχιστες εξαιρέσεις, έγραφε μόνο για το χωριό του. Έλειπε το συλλογικό, η ένωση, ο συντονισμός. Πολιτιστικοί σύλλογοι φύτρωναν σε κάθε οικισμό, κοινότητα ή δήμο της ΝΑ. Αττικής, σαν τα μανιτάρια. Εκδόθηκαν περιοδικά, έγιναν ομιλίες, εκθέσεις, γράφτηκαν βιβλία. Όμως, κάτι έλειπε ακόμη... Η σύνδεση των συλλόγων μεταξύ τους, σε μια από κοινού ευρύτερη προσπάθεια. Αυτή λοιπόν την προσπάθεια ήρθε να πραγματοποιήσει η Συνάντηση της ΝΑ. Αττικής.

Εδώ τελειώνουμε με το σύντομο ιστορικό για τα προηγηθέντα της Α' Συνάντησης και τα αίτια που οδήγησαν σ' αυτήν. Το ότι γράφτηκε εκτεταμένα (ώστε να δίνει την εντύπωση ότι ξεφύγαμε από το θέμα μας) είχε μια κάποια σκοπιμότητα. Ο αναγνώστης θα έπρεπε να κατατοπιστεί για τα αίτια που οδήγησαν στη συσπείρωση και στη συνεργασία αυτών των τοπικών πνευματικών δυνάμεων σε ένα μεγαλύτερο σύνολο, χωρίς παράλληλα να θίγεται, ούτε κατ' ελάχιστο, η τοπική δραστηριότητα και η ανεξαρτησία τους.

Έτσι φτάσαμε στην Α΄ Συνάντηση της ΝΑ. Αττικής. Χάρη σε έναν πυρήνα από λίγους ανθρώπους (που δεν είναι εδώ η κατάλληλη στιγμή να αναριθμήσουμε) οι οραματισμοί, που είχαν μείνει στα λόγια και στα χαρτιά, έγιναν πράξη. Είχε πια συνειδητοποιηθεί ότι οι καιροί δεν άντεχαν σε άλλη αναβολή, δεν ήσαν «μενετοί». Το έδαφος είχε καλλιεργηθεί, ο σπόρος ήταν πρόσφορος, δεν μπορούσε να περιμένει ευνοϊκότερους όρους.

Η ευκαιρία δόθηκε το 1984 με την έξοδο από την αφάνεια ενός μεγάλου τέκνου της ΝΑ. Αττικής, του Χρίστου Ν. Πέτρου-Μεσογειήτη, στον οποίο και αφιερώθηκε η Α΄ Επιστημονική Συνάντηση της ΝΑ. Αττικής (Καλύβια, 19, 20 και 21 Οκτώβρη 1984). Νομίζουμε ότι το συνέδριο εκείνο αποτελεί πολιτιστικό σταθμό στα χρονικά της περιοχής.

Στοιχεία για τη Β΄ Επιστημονική Συνάντηση

Η πρώτη επιστημονική συνάντηση, με την αναπάντεχη και από κάθε πλευρά επιτυχία της, είχε πετύχει και κάτι άλλο. Νέες γνωριμίες έγιναν ενώ οι παλιές πέρασαν στη φιλία, στην κατανόηση, στη συνεργασία, οι πολιτιστικοί σύλλογοι της περιοχής συνδέθηκαν μεταξύ τους ακόμη περισσότερο. Οι τοπικές αρχές και ο κόσμος έδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Οι κοινωνικές σχέσεις επεκτάθηκαν. Μακρινές και μισοξεχασμένες συγγένειες αναζωπυρώθηκαν. Παλιές φιλίες και θύμισες (σχολικών, αθλητικών ή στρατιωτικών χρόνων) αναθερμάνθηκαν. Αυτή η από κάθε άποψη επιτυχία της Α΄ Συνάντησης γέννησε ταυτόχρονα και υποχρεώσεις για την επόμενη, τη Β΄ Συνάντηση. Αρχετοί νέοι της περιοχής (ιδιαίτερα της περιοχής των Καλυβίων, επειδή ίσως και το επόμενο συνέδριο θα γινόταν πάλι στο χωριό τους) φιλοτιμήθηκαν και δούλεψαν και κοπίασαν και ιδρωσαν για να φέρουν σε πέρας την αποστολή τους, σπαταλώντας το χρόνο τους άδολα και αφιλόκερδα. Στόχος όλων ένας και μοναδικός: η μέλλουσα συνάντηση να είναι καλύτερη της προηγούμενης.

Όπως είναι ίσως γνωστό, η Β΄ Επιστημονική συνάντηση είναι συνέχεια της πρώτης, που πραγματοποιήθηκε περίπου (1984) στον ίδιο τόπο και κατά τον ίδιο μήνα (Οκτώβρη). Την οργάνωσή της ανέλαβε τριμελής επιτροπή αποτελούμενη από τον Ευάγγελο Κακαβογιάννη, τον Πέτρο Φιλίππου-Αγγέλου και από εμάς.

Η επιτροπή άρχισε από νωρίς το έργο της, και δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι δύο φορές την εβδομάδα —μήνες πριν από την ημερομηνία του συνεδρίου— βρισκόταν σε άμεση επικοινωνία, τηλεφωνική ή προσωπική επικοινωνία. Ο γράφων δε διστάζει να υπογραμμίσει το γεγονός ότι, παρά

τις διαφορές απόψεων ή αντιθέσεις (που τόσο φυσικό είναι να υπάρχουν σε τέτοιες περιπτώσεις) η επιτροπή αυτή ήταν από τις αρμονικότερες που έχει συναντήσει στην πολυετή πείρα του, από ανάλογες συσκέψεις. Γι' αυτό ίσως και προχωρούσε τόσο εύκολα και γρήγορα στην επίλυση των δυσχερειών ή διασταγμών που ανέκυπταν. Κυριότερες από κείνες τις δυσκολίες ήταν και οι εξής:

Η εποχή της Συνάντησης: αποφασίστηκε να παραμείνει η ίδια, όπως και στην προηγούμενη. Το κατακαλόκαιρο και το καταχείμωνο αποκλείστηκαν επειδή στο μεν πρώτο ο κόσμος φεύγει για διακοπές, στο δε δεύτερο ο ίδιος κόσμος είναι φορτωμένος με δουλειές, χωρίς να ληφθούν υπόψη και οι αντίξοες για ένα συνέδριο εποχιακές καιρικές συνθήκες (δυσχέρειες στην έξοδό του από το σπίτι, κλειστοί χώροι συνεδρίου, πρόβλημα θέρμανσης αιθουσών κ.ά.). Ο Οκτώβρης παρουσιάζεται σαν ο καλύτερος για τη ΝΑ. Αττική μήνας για συνέδρια. Έχει τελειώσει ο τρυγητός και δεν έχει ακόμη αρχίσει το μάζεμα του ελαιόκαρπου.

Και αυτά μεν σχετικά με την εκλογή της εποχής. Όσον αφορά όμως στο χρόνο της επόμενης, της Γ' δηλαδή Συνάντησης, η τριμελής επιτροπή στάθηκε σκεπτική, αναποφάσιστη, προβληματισμένη, αφού έπρεπε να προτείνει στους αρμόδιους φορείς σχέδια και σκέψεις για την καλύτερη επιτυχία της. Από τη μέχρι σήμερα πείρα της πιστεύει ότι οι μελλοντικές συναντήσεις, για να οργανωθούν αρτιότερα και οικονομικά ανετότερα, δεν θα πρέπει να γίνονται κάθε χρόνο. Οπωσδήποτε, μπορεί να παρεμβάλλονται στα ενδιάμεσα διάφορες άλλες και με έδρα άλλους ενδεχόμενα δήμους περιορισμένες εκδηλώσεις, που θα αγκαλιάζουν ένα μόνο τομέα (εκθέσεις ή διαγωνισμοί ζωγραφικής, ποίησης, μουσικής, διαλέξεις κ.ά.). Αυτή είναι η άποψή της. Οπωσδήποτε, με το τέλος της παρούσας Β' Επιστημονικής Συνάντησης θα έχει προστεθεί ακόμη μεγαλύτερη πείρα για καλύτερα και οριστικότερα συμπεράσματα επί του θέματος τούτου.

Η Β' Επιστημονική Συνάντηση ΝΑ. Αττικής είναι αφιερωμένη στο Δημήτριο Λαζαρίδη. Πίσω από το έργο του αείμνηστου αρχαιολόγου, η επιτροπή πιστεύει ότι τιμάει όλους εκείνους, οι οποίοι εργάστηκαν και μόχθησαν σ' αυτόν τον τόπο, ανεξάρτητα από προέλευση, τίτλους και ειδικότητα που είχε ο καθένας τους. Για το έργο του αξέχαστου καθηγητή καθώς και για τα συμπεράσματα της συνάντησης, θα σας ενημερώσουν τα δύο άλλα μέλη της επιτροπής.

Σχετικά με το πρόγραμμα η επιτροπή απευθύνθηκε δημόσια, σε ειδικούς επιστήμονες, καταξιωμένους από τις εργασίες τους στην περιοχή, να δηλώσουν συμμετοχή μέχρι τις 15 Μαΐου. Μέχρι αυτή την ημερομηνία, η ανταπόκριση ήταν ζωηρή και άμεση, τόσο μάλιστα, ώστε να καλυφθεί η χρονική πληρότητα του σχεδιασθέντος συνεδρίου. Δεν σας κρύβουμε ότι η επιτροπή βρέθηκε —εκτός άλλων— και στο εξής δίλημμα: ή έπρεπε να περικόψει τις συμμετοχές, απορρίπτοντας άλλες εξίσου αξιόλογες και ενδιαφέ-

ρουσες, ή να επιμηκύνει τη χρονική διάρκεια του συνεδρίου. Κατέληξε στο δεύτερο σκέλος, με προσπάθεια εξεύρεσης τριήμερης αργίας. Πιο κατάλληλες από αυτές, τις σημερινές, δεν υπήρχαν στο εορτολόγιο. Ο σεβασμός και η μνήμη του Έθνους για την επέτειο του «ΟΧΙ» τηρήθηκε, με την έλλειψη πρωινής συνεδρίας κατά τη μεγάλη αυτή εθνική γιορτή. Για την οποία, η επιτροπή επέλεξε και θέματα ανάλογης μνήμης.

Η τριμελής επιτροπή λυπάται για την από τα πράγματα ανάγκη μη αποδοχής εργασιών, που λήφθηκαν μετά τη λήξη της προθεσμίας συμμετοχής. Δεν μπορούσε να ικανοποιήσει, παρά την επιθυμία της, τη συμμετοχή γιατί αυτό σημαίνει και νέα παράταση, νέα εξεύρεση ημερομηνιών, νέα οικονομική ενίσχυση, με ένα λόγο νέο κύκλο (στο ήδη πληρωμένο και ασυμπλήστο) ανακατάταξης τύπωσης, και αναπροσαρμογής του προγράμματος.

Οι στόχοι και οι προοπτικές της επιτροπής της Β' Επιστημονικής Συνάντησης είναι και φιλόδοξες και πραγματοποιήσιμες. Σκοπούν, με ένα λόγο, στην εξύψωση, στην πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής. Είναι καιρός, νομίζουμε, αυτός ο καρτερικός και άξιος, ο εργατικός και ήσυχος λαός της Μεσογαίας και της Λαυρεωτικής, που τόσα πολλά έδωσε και τόσα ελάχιστα πήρε, ο λαός λέμε τούτος ο υπερήφανος και υπέροχος, να γνωρίσει τον τόπο των πατέρων του τον τρισάγιο, τον ανεπανάληπτο και πανέμορφο, που ως τώρα οι καιροί και οι συνθήκες δεν του είχαν επιτρέψει. Ο στόχος αυτός, τουλάχιστον, είναι ένας από τους ουσιώδεις και αμετακίνητους του συνεδρίου.

Για την επίτευξη όμως του σκοπού τούτου η επιτροπή, παράλληλα με την οργάνωση της Β' Συνάντησης, αποβλέπει στη συσπείρωση και στη συνεργασία όλων εκείνων των φορέων, που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν πολύτιμα στοιχεία, ανακοινώσεις ή εργασίες και εν γένει παντός είδους υλικό, που σχετίζεται με τον τόπο. Η επιτροπή έκανε ό,τι μπορούσε για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Σαν παράδειγμα, ενώ στην πρώτη Συνάντηση ένας μόνο Σύλλογος ανέλαβε την οργάνωση και τις ανακοινώσεις σήμερα, στη Β' Συνάντηση, συμμετέχουν τέσσερις σύλλογοι. Η επιτροπή εύχεται και ελπίζει ότι, στις επόμενες συναντήσεις, η συμμετοχή να είναι ευρύτερη και, αν είναι δυνατό, καθολική.

Η επιτροπή πιστεύει ότι, παράλληλα με τη συνένωση και αξιοποίηση των δυνάμεων χρειάζεται και ανανέωση και συμμετοχή σε οποιοσδήποτε άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Από την ανταλλαγή δηλαδή γνώμων ως την προσέλκυση όλων ανεξάρτητα των νέων του τόπου (γηγενών και μη) αλλά και παροίκων, έτσι ώστε από σημερινοί ακροατές ή αναγνώστες να καταστούν αύριο ενεργά μέλη και οργανωτές, ομιλητές ή συγγραφείς. Με

ένα λόγο, να πάρουν αύριο στα χέρια τους τις ευθύνες για το μέλλον του τόπου εξασφαλίζοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, όχι μόνο τη συνέχεια του χτες με το σήμερα αλλά και με το αύριο και μάλιστα σε ποιότητα ανώτερη. Έτσι θα γίνει κάποτε κοινή συνείδηση ότι δεν πρέπει, δεν έχουμε το δικαίωμα να μας ξεφύγει τίποτα στην καταγραφή οποιασδήποτε πτυχής από τη ζωή του παρελθόντος.

Και μια απλή μόνο ματιά αν ρίξει κανείς στο πρόγραμμα, θα αναγνωρίσει ότι οι προσπάθειες της τριμελούς επιτροπής επεκτείνονται και άπτονται θεμάτων ποικίλων, που όλα ενδιαφέρουν την περιοχή. Από την αρχαιολογία και την ιστορία ως τη λαογραφία και την οικολογία. Με αυτό τον τρόπο πιστεύει ότι δεν πρέπει να μείνει τομέας ανεξερεύνητος. Προσπαθεί δηλαδή να μην κάνει το συνέδριο αυστηρά μονόπλευρο και μονότονο, πράγμα που διεγείρει και προκαλεί τον πληθυσμό σε πολύ μεγαλύτερο ενδιαφέρον και προσέλευση. Που κι αυτό, με τη σειρά του, αποτελεί έναν από τους θεμελιώδεις σκοπούς του συνεδρίου.

Παράλληλα με τα παραπάνω, η επιτροπή σκέφτηκε ότι οι ομιλίες μόνο δεν αρκούν να κινήσουν το ενδιαφέρον και να προσελκύσουν το κοινό. Οι εικόνες ξεκουράζουν, διδάσκουν και συμπληρώνουν τον προφορικό λόγο. Γι' αυτό και, ταυτόχρονα με το πρόγραμμα, σκέφτηκε να λειτουργήσει και έκθεση φωτογραφιών, ώστε ο ενδιαφερόμενος, μαζί με την ακουστική να έχει και την οπτική αντίληψη του τι ήταν κάποτε ο τόπος. Η επιτροπή λυπάται για το ότι δεν μπόρεσε να επεκτείνει την έκθεση φωτογραφιών και με μια κάποια έκθεση τοπικού θέματος βιβλίου, κεντήματος, ζωγραφικής, παλαιών εγγράφων και οτιδήποτε άλλου που θα ενδιέφερε τον προσερχόμενο, σχετικά με την περιοχή. Αλλά και τραγουδιού ή γλωσσικού ιδιώματος, έστω και μαγνητοσκοπημένου.

Εδώ τελειώνει ο απολογισμός του έργου της τριμελούς επιτροπής για τον προγραμματισμό του συνεδρίου. Όμως, συνεχίζει για την απρόσκοπτη εφαρμογή του προγράμματος και την επιτυχία του συνεδρίου.

Αλλά η ολοκλήρωση του έργου της επιτροπής δεν σταματάει μαζί με τη λήξη της Β' Επιστημονικής Συνάντησης. Με το τέλος της αρχίζει η συγκέντρωση των εργασιών και οι φροντίδες για μια αξιοπρεπή εκτύπωση των πρακτικών και των ανακοινώσεων και εργασιών σε έναν εμφανίσσιμο τόμο, ο οποίος πιστεύεται ότι θα περατωθεί την άνοιξη του επόμενου έτους.

Θα ήταν παράλειψη της επιτροπής αν και από εδώ δεν εξέφραζε τις ευχαριστίες της στο Υπουργείο Πολιτισμού, στη Νομαρχία Α. Αττικής, στην Κοινότητα Καλυβίων και στους επιμορφωτικούς συλλόγους, για την πολύτιμη σχετικά με την οργάνωση της Β' Συνάντησης ΝΑ. Αττικής. Ευχαριστεί, επίσης, και όλους που παρέστησαν στις συνεδριάσεις.

Η επιτροπή θεωρεί χρέος της να ευχαριστήσει θερμά όλους εκείνους που συνέβαλαν στην επιτυχία και την ακτινοβολία του συνεδρίου: στους

ομιλητές, στους τεχνικούς, αλλά και στους νέους —το επαναλαμβάνουμε— στους νέους της περιοχής και ιδιαίτερα σ' εκείνους των Καλυβίων, που με αξιοθαύμαστη συνοχή και συγκινητική προσπάθεια, φιλοτιμία, επιμέλεια και ανιδιοτέλεια πρόσφεραν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους, από την ευπρέπεια, την «μετ' ευτελείας», φιλοκαλία μέχρι τον άφογο συντονισμό ενεργειών.

Η επιτροπή είναι βέβαιη ότι, παρά τις καταβληθείσες προσπάθειες θα παρατηρηθούν κενά, ατέλειες, παραλείψεις και λάθη. Διαβεβαιώνει ότι έκανε ό,τι της ήταν δυνατό για την επιτυχία της Β' Συνάντησης. Οπωσδήποτε, για τυχόν μικροελλείψεις, ζητάει προκαταβολικά την επιείκεια και τη συγγνώμη του ακροατή.

Η επιτροπή, τέλος, υπόσχεται να καταγράψει τα λάθη της και να τα παραδώσει στην επόμενη οργανωτική, μαζί με τις εμπειρίες της και την αμέριστη αρωγή και συμπαράστασή της, αν ήθελε ζητηθεί. Και εύχεται και είναι βέβαιη ότι, με την αρμονική συνεργασία, η τρίτη Επιστημονική Συνάντηση θα ξεπεράσει, από κάθε πλευρά, τις δυο άλλες προηγούμενες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΧΑΤΖΗΣΩΤΗΡΙΟΥ

Άποψη, της αίθουσας ανακοινώσεων του Ε.ΣΥ.Κ.